

Endringer/Alterations: 6 juni-14/Gunn-M.Karlsen: Korrigert referat til skjema YMN003 under paragr.2, pkt 2.

1. Prøvetaker har følgende ansvar:

- Følge prøvetakingsplan som er satt opp, se Centuri YMN001.
- Ansvarlig for merking av prøveflaske og rengjøring av prøveutstyr.
- Iverksette prøveuttak med automatisk prøvetaker i avløpskum i kjeller.
- Fyll ut pkt 3 – 6 nedenfor og lever til laboratoriet.
- Leverer til lab. sjef umiddelbart etter at døgnprøve er tatt ut.
- For Larvik: Kalibrering og kontroll pH måler utføres før hvert prøveuttak, pkt 3 nedenfor.

2. Laboratorie sjef har følgende ansvar:

- Skal ha kopi av prøveplan for å forhåndsvarsle analysebehov til akkreditert laboratorium, i dette tilfelle Vestfold Lab.
- Fyller i pkt 6 og arkiverer skjema YMN003 i ett år.
- Akkreditert laboratorie analyserer prøvene og sender resultat til lab.sjef.
- Logg alle resultater på Intranett/Sharepoint, HMS, Doc, Felles, Energiledelse, velg fabrikk, vannprøver.
- Ved avvik registrere avviket i TQM for videre tiltak. Lukker i TQM skal være fabrikkssjef.
- Arkiver skjema i ett år.

3. Rengjøring og kontroll av prøveutstyr (prøvetaker)

Dato	Utført av (sign.)
------	-------------------

4. Prøveuttak (prøvetaker)

Fra (dato - kl.)	Til (dato - kl.)	Utført av (sign.)
pH i prøven	Temperatur i prøven	Utført av (sign.)
Kalibrert pH utstyr	Dato	Utført av (sign.)

5. Vannforbruk og –utslipp i prøveperioden (prøvetaker)

Vannforbruk (m ³)	Vannutslipp (m ³)	Sign.
-------------------------------	-------------------------------	-------

6. Produsert kvantum (tonn) i prøveperioden (lab. sjef)

Erter	Blomkål	Rosenkål	Gulrot-Potet (ufritert)	Pommes Frites	Annet
Merknader:					

Endringer/Alterations: Felles prosedyre for Findus Norge med endring i prosedyre og informasjon.
060614: Pkt 5, 7 og 12 ref. Endret fra YM003 til YMN003. Pkt 12 lagt til ref. til skjema Konesisjon for utslipp HMs0032-1

1. Hensikt og gyldighetsområde

Hensikten med prosedyren er å sikre at utslipp av vann fra fabrikk til enhver tid ligger innenfor gitte konsesjonsgrenser.

2. Ansvar og myndighet

- Fabrikksjef er ansvarlig for at gyldig konsesjon foreligger for de respektive fabrikker.
- Fabrikksjef for de enhetene som er i drift, er ansvarlige for at konsesjonen overholdes for de respektive fabrikker.

3. Helse, miljø og sikkerhet

Det er nødvendig for bedriften å kontrollere avløpsvannet for å forsikre seg om at konsesjonen overholdes.

Helse, miljø og sikkerhets hensyn må ivaretas og en risikovurdering av prøvetakingsområde må utføres.

4. Referanser

Konesisjon på utslipp fra Miljøvern avdeling hos Fylkesmannen i Vestfold.

5. Registreringer

Skjema for prøvetaking av avløpsvann Centuri YMN003 fylles ut, og lab. sjef er ansvarlig for oppbevaring av dette.

6. Rengjøring, kontroll og kalibrering av utstyr

- Kum med overløp, slanger og annet som kommer i kontakt med avløpsvannet, skal rengjøres før prøveuttak startes.
- Utstyr henges opp etter bruk.
- For Larvik: Kalibrering og kontroll av pH måler utføres før hvert prøveuttak, se prosedyre på Centuri NIH 5.5.2.7-1.

7. Før prøvetaking:

- Prøve tas fra endepunkt for avløp av vann før det går i det kommunale nettverket.
- Det skal ikke være slamavsetninger på bunnen av kanalen eller på kanalveggene.
- Det skal ikke være flytестoffer på vannoverflaten.
- Skjema for prøvetaking i avløpsvann: Centuri YMN003.

Endringer/Alterations: Felles prosedyre for Findus Norge med endring i prosedyre og informasjon.
060614: Pkt 5, 7 og 12 ref. Endret fra YM003 til YMN003. Pkt 12 lagt til ref. til skjema Konesesjon for utslipp HMs0032-1

8. Prøvetaking

- Det er nødvendig med svært god omrøring i oppsamlingsbeholderen for døgnblandeprøve før uttak av prøven.
- Rør om i 8-tallsbevegelse et fast antall ganger, eller fast tid, minimum 30 sek.
- Umiddelbart etter at omrøringen er avsluttet senkes en øse ned i beholderen og prøve tas ut, volum på 1 liter tas ut i oppsamlingsbeholder.
- Prøvene må oppbevares i emballasje som ikke påvirker prøven.
- Det er viktig at prøvene nedkjøles raskt under prøvetagningsperioden.
- Temperaturen i kjøleskapet hvor prøven oppbevares under uttaket, skal være under 8°C.

9. Måling og oppfølging av vannprøver

- Prøvene analyseres med hensyn på: Temperatur, pH, KOF ufiltrert, totalt Fosfor (tot-P), totalt Nitrogen (tot-N) og suspendert stoff (SS). Se prøveplan for de respektive fabrikke, ref. pkt 11.
- Temperatur og pH (pH analyserer i Larvik) analyseres umiddelbart etter prøveuttak på bedriften, mens øvrige analyser gjøres av akkreditert laboratorium.
- Totalt vannforbruk registreres for prøveperioden.
- Produksjonen (produkttype og mengde) registreres for prøveperioden.
- Ved overskridelser av konsesjonsbetingelser, iverksettes avviksbehandling. Avviksbehandling skal registreres og følges opp i TQM.

Endringer/Alterations: Felles prosedyre for Findus Norge med endring i prosedyre og informasjon.
060614: Pkt 5, 7 og 12 ref. Endret fra YM003 til YMN003. Pkt 12 lagt til ref. til skjema Konsesjon for utslipp HMs0032-1

10. KPI for de respektive fabrikker

Parameter	KPI FABRIKKER per produksjonsdøgn			
	LARVIK	TØNSBERG	LIER	HARDANGER
Organisk stoff (KOF)	KOF ufiltret Maks kg per produksjonsdøgn: 400 kg Gj.per døgn: 300 kg Max kons: 1700 mg/l Midl.kons.: 1000 mg/l	Maks kg per produksjonsdøgn: 5100kg Gj. snitt per produksjonsdøgn: 3000 kg	Maks kg per døgn:	Maks kg per døgn:
Total fosfor (tot-P)	Gj.per døgn: 3 kg Midl.kons: 30 mg/l	Kg gj.per døgn: 29 kg	Kg gj.per døgn:	Kg gj.per døgn:
Suspendert stoff (SS)	Ikke oppgitt	Ikke oppgitt	Ikke oppgitt	Ikke oppgitt
Total nitrogen	Kg gj.per døgn: 20 kg Midl.kons: 30 mg/l	Kg gj.per døgn: Ikke oppgitt	Kg gj.per døgn:	Kg gj.per døgn:
pH	Max: 9,5 Min: 5,0	Max:	Max:	Max:
Volumforutsetning	Grønnsaker og bær: 5000 tonn Ferdigmat av kjøtt, fisk mm: 11 000 tonn Total: 16 000 tonn			

Lier: under utarbeidelse

Hardanger: under utarbeidelse

Endringer/Alterations: Felles prosedyre for Findus Norge med endring i prosedyre og informasjon.
060614: Pkt 5, 7 og 12 ref. Endret fra YM003 til YMN003. Pkt 12 lagt til ref. til skjema Konsesjon for utslipp HMs0032-1

11. Prøvetakingsplan

For Tønsberg:

Periode	Produksjon (eksempel)	Antall prøver	Ukedag	Dato (2014)
1/1-1/2	<ul style="list-style-type: none"> Gulrot, potet, kålrot, selleri, hodekål, pastinakk Pommes frites 	1	Mandag	14.1
½-20/6	<ul style="list-style-type: none"> Pommes frites 	5	Tirsdag Onsdag Torsdag Mandag Tirsdag	19.2 27.3 11.4 6.5 18.6
10/7-1/8	<ul style="list-style-type: none"> Erter 	1	Onsdag	17.7
1/8-15/8	<ul style="list-style-type: none"> Bønner 	1	Torsdag	8.8
15/8-31/12	<ul style="list-style-type: none"> Gulrot, potet, kålrot, selleri, hodekål, pastinakk Pommes frites 	4	Mandag Tirsdag Onsdag Torsdag	2.9 15.10 20.11 5.12

For Larvik:

MÅNED	UKE
JANUAR	4
FEBRUAR	8
MARS	12
APRIL	16
MAI	20
JUNI	24
JULI	30
AUGUST*	34
SEPTEMBER	38
OKTOBER	42
NOVEMBER	46
DESEMBER	50
* Ta ut hver dag i 1 uke	

Ytre miljø Norge

Laget av/Issued by

Irena Brustad

Beskrivelse/Description

Kontroll av avløpsvann

Godkjent av/Approved by

Irena Brustad

Dato/Date

2014-06-06

Dok.nr/Doc. No.

YMN001-2

Endringer/Alterations: Felles prosedyre for Findus Norge med endring i prosedyre og informasjon.
060614: Pkt 5, 7 og 12 ref. Endret fra YM003 til YMN003. Pkt 12 lagt til ref. til skjema Konsesjon for utslipp HMs0032-1

Lier: under utarbeidelse

Hardanger: under utarbeidelse

12. Skjemaregister

Skjemaregister, se Centuri:

- Skjema for prøvetakning av avløpsvann YMN003
- Bruk av KM7000 digital pH-meter NIH 5.5.2.7-1 (for lab-Larvik)
- Konsesjon for utslipp HMS0032-1

Endringer/Alterations: Felles prosedyre for Findus Norge med endring i prosedyre og informasjon.
060614: Pkt 5, 7 og 12 ref. Endret fra YM003 til YMN003. Pkt 12 lagt til ref. til skjema Konsesjon for utslipp HMs0032-1

13. Vedlegg

DEFINISJON PÅ STOFFER I VANN

Organisk stoff:

- Organisk materiale er en samlebetegnelse for materiale som stammer fra levende organismer. (Døde planter og dyr og avfallsstoffer fra levende dyr og mennesker).
- Biokjemisk oksygenforbruk (BOF5) angir hvor mye av det organiske stoffet i avløpsvannet som er rimelig lett biologisk nedbrytbart
- Bakterier bryter ned lett nedbrytbart organisk stoff og forbruker oksygen (ingen kjemikalier tilsettes)
- BOF bestemmes ved å måle reduksjonen i oksygen i en vannprøve som er hensatt i mørke over en bestemt tid og ved en bestemt temperatur (vanligvis 5 døgn og 20 °C, BOF5).
- Kjemisk oksygenforbruk (KOF) angir oksygenforbruket ved kjemisk oksidasjon av alt organisk stoff i prøven.
- Kjemikalier tilsettes for å bryte ned alt organisk materiale i vannprøven til vann og karbondioksid.
- Mengden oksygen som forbrukes måles.

KOF-verdien omfatter:

- Lett biologisk nedbrytbart organisk stoff
- Tungt biologisk nedbrytbart organisk stoff
- Ikke biologisk nedbrytbart organisk stoff

Suspendert stoff (SS):

- Betegnelse på mengde faste partikler i avløpsvannet eller mengden av uopløst materiale i vann.
- Prøver som skal analyseres på SS skal ikke dypfryses før analyse
- Prøver som skal analyseres på SS skal ikke homogeniseres

14. Oppbevaring og konservering av prøver

Parameter	Type prøveflaske	Oppbevaring	Maks tid før analyse
Susp.stoff	Plast/glass	Kjøling (1-5°C) Må ikke fryses	2 dgr
BOF ₅	Plast/glass	Kjøling (1-5°C)	24 timer
	Plast	Dypfrysing -20°C	1 måned
KOF	Plast/glass	Kjøling (1-5°C)	24 timer
	Plast/glass	Svovelsyre	6 måneder
	Plast	Dypfrysing -20°C	6 måneder

Ytre miljø Norge

Laget av/Issued by

Irena Brustad

Beskrivelse/Description

Kontroll av avløpsvann

Godkjent av/Approved by

Irena Brustad

Sida/Page7 (8)

Dato/Date

2014-06-06

Dok.nr/Doc. No.

YMN001-2

Endringer/Alterations: Felles prosedyre for Findus Norge med endring i prosedyre og informasjon.
060614: Pkt 5, 7 og 12 ref. Endret fra YM003 til YMN003. Pkt 12 lagt til ref. til skjema Konesesjon for utslipp HMs0032-1

15. Utstyr til bruk ved prøvetaking

Beskrivelse	Betegnelse	Produkt nummer	Leverandør	Kontakt		Kontakt-person
Beholder	Tønne 30 l med plugg og tappekran	D209030	I.Holte AS	64 83 46 00	www.ivar-holte.no/	info@ivar-holte.no
Øse	Prøvetaker PTFE 500ml	331-0008	VWR	02 290	http://no.vwr.com	
Omrører	PVC grå rørespade		Bjøve Ind.plast	64 87 41 47	http://bjove.no	Steinar Solli
Termometer	Digital termometer	620-0916	VWR		http://no.vwr.com	

16. Grenseverdier fra Fylkeskommunen

For Larvik:

Laget av/Issued by

Godkjent av/Approved by

Dato/Date

Irena Brustad

Irena Brustad

2014-06-06

Beskrivelse/Description

Dok.nr/Doc. No.

Kontroll av avløpsvann**YMN001-2**

Endringer/Alterations: Felles prosedyre for Findus Norge med endring i prosedyre og informasjon.

060614: Pkt 5, 7 og 12 ref. Endret fra YM003 til YMN003. Pkt 12 lagt til ref. til skjema Konsesjon for utslipp HMs0032-1

Utslipp av prosessvann - tillatelse fra Fylkesmannen dater 22.12.2006**Årstart m/dato 01.01.2007****Organisk stoff, KOF ufiltrert**

Maksimalt pr døgn	400	kg
Gjennomsnitt pr døgn	300	kg
Max konsentrasjon	1700	mg/l
Midl. Konsentrasjon	1000	mg/l

Volumforutsetninger

Grønnsaker og bær	5 000	tonn
Ferdigmat av kjøtt, fisk m.m.	11 000	tonn
TOTALT	16 000	tonn

Nitrogen (N tot)

Gjennomsnitt pr døgn	20	kg
Midl. Konsentrasjon	30	mg/l

pH	Fra	Til
Området	5	9,5

Fosfor (Ptot)

Gjennomsnitt pr døgn	3	kg
Midl. Konsentrasjon	22	mg/l

Hydraulisk belastning

Max belastning	80	m ³ /h
Middeldøgn	18	m ³ /h

Konstanter

1 år er	298	arbeidsdager
1 arbeidsdag er	24	timer. Utgangspunkt fra 06:00-22:00 + 6 timer vask
1 uke er	5	arbeidsdager